

Innst. S. nr. 122

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

St.prp. nr. 11 (2007-2008)

Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 21/2007 av 27. april 2007 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/73/EF av 10. august 2006 og forordning 1287/2006 av 10. august 2006 om investeringsforetak m.v.

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Bakgrunn

EØS-komiteen vedtok 27. april 2007 å endre vedlegg IX til EØS-avtalen til å omfatte kommisjonsdirektiv 2006/73/EF av 10. august 2006 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF med hensyn til organisatoriske krav til og vilkår for drift av investeringsforetak samt definisjon av begreper for nevnte direktivs formål og kommisjonsforordning (EF) nr. 1287/2006 av 10. august 2006 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF med hensyn til dokumentasjonsplikt for investeringsforetak, transaksjonsrapportering, markedsinnsyn, opptak av finansielle instrumenter til notering samt definisjon av begreper for nevnte direktivs formål.

Ettersom gjennomføringen i norsk rett krevde lovendring, ble beslutningen i EØS-komiteen tatt med forbehold om Stortingets samtykke til godkjenning i samsvar med Grunnloven § 26 annet ledd.

Lovvedtak med nødvendige forskriftshjemler til gjennomføring av EØS-komiteens beslutning ble sanksjonert 29. juni 2007, jf. lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel og lov 29. juni 2007 nr. 74 om regulerte markeder.

Beslutningen i EØS-komiteen og kommisjonsdirektiv 2006/73/EF og kommisjonsforordning (EF) nr. 1287/2006 i uoffisiell norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

1.2 Nærmere om kommisjonsdirektivet og kommisjonsforordningen

Kommisjonsdirektivet gir til dels detaljerte utfyllende bestemmelser til en rekke av artiklene i verdipapirmarkedsdirektivet 2004/39/EF (MiFID). Dette gjelder artiklene 4 (definisjoner), 13 (organisatoriske krav), 18 (interessekonflikter), 19 (om forretningsvilkår), 21 (beste resultat ved utførelse av ordre), 22 (håndtering av kundeordre) og 24 (kvalifisert motpart).

Kommisjonsdirektivet omhandler for det første nærmere detaljerte regler knyttet til enkelte av definisjonene i MiFID. Dette for å kunne ta hensyn til utviklingen i finansielle markeder og sørge for lik håndhevelse av direktivet.

Dernest er det gitt nærmere spesifiserte regler om organisatoriske krav til verdipapirforetakene som yter nærmere definerte investeringstjenester. Dette gjelder blant annet generelle krav til verdipapirforetakene som for eksempel krav om beslutningsprosedyrer og organisasjonsstruktur som angir spesifiserte rapporteringslinjer og allokere ansvar i verdipapirforetakene. Et annet krav er at verdipapirforetakene plikter å ansette personell med nødvendig kompetanse, kunnskap og ekspertise i forhold til vedkommendes ansvarsområde. Innenfor organisatoriske krav er det gitt uttrykkelig regler om "overholdelsesfunksjoner" i verdipapirforetakene. Dette gjelder både krav om at verdipapirforetak skal etablere og handle i henhold til internkontrollregler og at det skal være en permanent og effektiv overholdelsesfunksjon med nærmere beskrevne oppgaver i foretakene

som yter investeringstjenester. Tilsvarende er det gitt utfyllende regler om risikostyring og regler for å håndtere den risiko som er forbundet med virksomheten.

Kommisjonsdirektivet gir videre utfyllende regler om at verdipapirforetakene skal etablere og ha effektive prosedyrer for å håndtere kundeklager. Slike prosedyrer skal være tilgjengelige for kundene. Videre er det gitt nærmere regler om at verdipapirforetakene skal ha interne regler knyttet til personlige transaksjoner som foretas av noen av foretakets ansatte for å søke å forhindre eventuelle interessekonflikter.

Det er gitt nærmere organisatoriske regler om utkontraktering med den hensikt å unngå økt operasjonell risiko, samt sørge for at investeringstjenestene ytes på tilfredsstillende måte også når tjenestene ytes gjennom tredjemann. Videre er det gitt utfyllende organisatoriske regler med hensyn til forsvarlig oppbevaring av kundemidler, særlig i tilfelle verdipapirforetakets insolvens og for å hindre verdipapirforetakets bruk av klienters finansielle instrumenter for egen regning uten uttrykkelig samtykke.

Kommisjonsdirektivet gir utfyllende organisatoriske og operasjonelle regler for å forebygge interessekonflikter og angir blant annet nærmere i hvilke situasjoner det vil kunne foreligge potensielle interessekonfliktsituasjoner. Videre er det gitt utfyllende krav til foretakets interne retningslinjer for å forebygge interessekonfliktsituasjoner. Direktivet gir nærmere regler med hensyn til verdipapirforetakets plikt til å utføre investeringstjenester på ærlig, redelig og profesjonell måte til beste for kunden uten særskilte motiv, og det angis en nærmere konkretisering av hvordan foretaket kan opptre korrekt i så måte.

Videre gir direktivet detaljerte regler om krav til den informasjon verdipapirforetakene gir til sine forbrukerkunder (retail investors) eller potensielle forbrukerkunder, og hvordan informasjonen kan karakteriseres som tydelig, korrekt og ikke villedende. Det er også gitt utfyllende bestemmelser om hvilken generell informasjon (potensielle) kunder skal motta fra verdipapirforetaket, herunder regler om hvilken informasjon kundene skal motta og når kundene skal motta slik informasjon. Tilsvarende er det gitt utfyllende regler om krav til verdipapirforetakene for å sikre at de innhenter tilstrekkelig informasjon fra potensielle kunder med hensyn til kundens kunnskap om og erfaring med den aktuelle investeringstjenesten eller det aktuelle produktet kunden etterspør/tilbys. Dette for at verdipapirforetaket skal settes i stand til å vurdere hvorvidt tjenesten eller produktet er hensiktsmessig for den enkelte kunde. Videre inneholder kommisjonsdirektivet utfyllende regler om verdipapirforetakets plikt til å gi kundene rapport

som inneholder essensiell informasjon om de tjenester foretaket har utført.

Kommisjonsdirektivet inneholder nærmere detaljerte regler om verdipapirforetakets plikt med hensyn til å oppnå et best mulig resultat for kundene ved utførelse av investeringstjenester. Bestemmelsene inneholder krav til hvilke kriterier som må være oppfylt fra foretakets side for å oppfylle MiFIDs krav med hensyn til beste resultat for verdipapirforetakets kunder. Ved ytelse av investeringstjenesten aktiv forvaltning gjelder særskilte regler. Videre er det gitt utfyllende generelle prinsipper om behandling av kunders ordre som skal sikre øyeblikkelig, redelig og hurtig utføring av kundeordre, herunder nærmere vilkår som må foreligge før verdipapirforetaket kan utføre kundens ordre, samt regler om verdipapirforetakets egenhandel og at denne ikke skal komme i konflikt med korrekt utførelse av kundeordre. Sist nevnes at direktivet inneholder utfyllende regler for transaksjoner som inngås mellom eller på vegne av profesjonelle kunder, herunder nærmere om hvem som kan klassifiseres som profesjonell kunde. Overfor profesjonell kunde er det mindre strenge krav til verdipapirforetakenes forpliktelser sammenlignet med andre kunder.

Kommisjonsforordningen gir også utfyllende bestemmelser til en rekke bestemmelser i MiFID.

De utfyllende bestemmelsene gjelder krav til arkivering (record-keeping), transaksjonsrapportering, informasjon til markedet (pre-trade transparency og post-trade transparency), opptak til børsnotering, derivatinstrumenter, mv.

Forordningen gir utfyllende, presiserende og definerende bestemmelser av til dels teknisk karakter og med til dels høy detaljgrad. Det gis bl.a. regler om verdipapirforetakenes registrering og oppbevaring av opplysninger og om mottak og håndtering av kundeordre og transaksjoner, rapportering av transaksjoner, tilsynssamarbeid og utveksling av opplysninger om rapportert informasjon, diverse regler om gjennomsiktighet i markedet (transparency), krav til offentliggjøring av ulike typer kundeordre, regler om hvem som er systematiske internhandlere i aksjer, krav til offentliggjøring av gjennomførte transaksjoner, og regler om hvordan pliktig pre- og post trade-informasjon skal offentliggjøres. Videre regulerer forordningen opptak til notering av ulike typer finansielle instrumenter og tar for seg visse sider av forholdet til andre relevante direktiver (bl.a. UCITS) (art. 35-37). Det gis videre visse tilleggskrav til definisjoner av derivater i MiFID vedlegg I avsnitt C (7) og (10) (art. 38-39).

Kommisjonen skal foreta en revurdering av enkelte regler innen to år (art. 40).

1.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Det legges også til grunn at gjennomføringen av EØS-komiteens beslutning vil føre til noe økte kostnader for offentlige myndigheter. Nye konsesjonspliktige tjenester innebærer økt arbeidsmengde for konsesjonsmyndighetene (Kredittilsynet og Finansdepartementet) i tilknytning til flere konsesjonssøknader, samtidig som flere foretak vil komme inn under Kredittilsynets tilsyn. Nye transaksjonsrapporteringsregler vil også innebære en omlegging av den gjeldende rapporteringen av utførte transaksjoner. Rapporteringen skal skje direkte til Kredittilsynet, og ikke lenger til børsen. Dette krever nye systemer og tekniske løsninger. Finansdepartementet har i Ot.prp. nr. 34 (2006-2007) s. 416 uttalt at departementet vil komme tilbake til Stortinget vedrørende behov for ekstrasbevilgninger på dette området.

Det legges til grunn at gjennomføringen av EØS-komiteens beslutning i norsk rett vil ha økonomiske og administrative konsekvenser for næringslivet. Verdipapirforetak og regulerte markeder vil måtte tilpasse seg nye virksomhetsregler og gjøre endringer i sin virksomhet internt og overfor investorer og myndigheter. Særlig nye regler om transaksjonsrapportering antas å være ressurskrevende for de private aktører.

1.4 Konklusjon og tilråding

Kommisjonsdirektivet og kommisjonsforordningen gir en rekke utfyllende bestemmelser til Verdipapirmarkedsdirektivet (MiFID) og bidrar til å harmonisere regelverket for verdipapirforetak og regulerte markeder i EØS-området ytterligere. Finansdepartementet antar at dette vil bidra til å øke konkurransen og tilliten til verdipapirmarkedene i EØS-området, samt styrke investorbeskyttelsen. Dette er viktig for det indre marked for finansielle tjenester

Regjeringen tilrår at Norge godkjenner beslutningen i EØS-komiteen om endring i EØS-avtalen vedlegg IX om innlemmelse av kommisjonsdirektiv 2006/73/EF av 10. august 2006 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF med hensyn til organisatoriske krav til og vilkår for drift av investeringsforetak samt definisjon av begreper for nevnte direktivs formål og kommisjonsforordning (EF) nr. 1287/2006 av 10. august 2006 om

gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF med hensyn til dokumentasjonsplikt for investeringsforetak, transaksjonsrapportering, markedsinnsyn, opptak av finansielle instrumenter til notering samt definisjon av begreper for nevnte direktivs formål.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Marianne Aasen Agdestein, Alf E. Jakobsen, Rolf Terje Klungland, Torgeir Micaelsen, lederen Reidar Sandal, Eirin Kristin Sund, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, Ulf Leirstein, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Svein Flåtten, Linda C. Hofstad Helland og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Bergo og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Hans Olav Syversen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Venstre, Lars Sponheim, viser til at EØS-komiteens beslutning nr. 21/2007 av 27. april 2007 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/73/EF av 10. august 2006 og forordning 1287/2006 av 10. august 2006 om investeringsforetak m.v., krever samtykke fra Stortinget på grunnlag av Grunnloven § 26 annet ledd, jf. EØS-avtalen art. 103. Komiteen har forelagt innstillingsutkastet for utenrikskomiteen, som i brev av 30. januar 2008 opplyste at den ikke har merknader til utkast til innstilling.

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

3. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 21/2007 av 27. april 2007 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/73/EF av 10. august 2006 og forordning (EF) nr. 1287/2006 av 10. august 2006 om investeringsforetak m.v.

Oslo, i finanskomiteen, den 31. januar 2008

Reidar Sandal

leder

Jørund Rytman

ordfører

